

DECIZIE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Ciumac Mihail,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bejenari
Evghenia împotriva lui Ciumac Mihail cu privire la încasarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva încheierii din 18 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
restituit apelul declarat Ciumac Mihail împotriva hotărârii din 02 aprilie 2021 a
Judecătoriei Drochia (sediul central),

c o n s t a ț ă:

La 12 martie 2020, Bejenari Evghenia a înaintat în instanță cerere de chemare
în judecată împotriva lui Ciumac Mihail solicitând încasarea cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 02 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia (sediul central), s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de către Bejenari Evghenia împotriva
lui Ciumac Mihail privind încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Ciumac Mihail, în beneficiul lui Bejenari Evghenia,
cheltuielile de judecată de asistență juridică în sumă de 5000 lei suportate în cadrul
examinării cauzei civile nr. 26-9526-26032019 și cheltuieli de asistență juridică în
sumă de 2000 lei, suportate în cadrul examinării cauzei civile intentate în temeiul
prezentei acțiuni.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 19 mai 2021 și la 11 iunie 2021,
Ciumac Mihail a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 18 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul
declarat Ciumac Mihail împotriva hotărârii din 02 aprilie 2021 a Judecătoriei
Drochia (sediul central).

La 07 iulie 2021 (prin oficiul poștal), Ciumac Mihail și-a exprimat dezacordul
în privința încheierii instanței de apel, solicitând anularea acesteia, fiind acceptat
drept recurs împotriva încheierii 18 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a indicat că, i-a fost expediată hotărârea primei instanțe
cu întârziere, astfel din momentul recepționării și până la depunerea apelului

termenul de atac nu a expirat.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 iunie 2021, recepționată de Ciumac Mihail la 28 iunie 2021, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 07 iulie 2021, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ciumac Mihail, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Drochia (sediul central), a fost pronunțat la 02 aprilie 2021.

Ciumac Mihail, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 19 mai 2021 și la 11 iunie 2021, termenul limită fiind 03 mai 2021, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează *exclusiv* din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz Ciumac Mihail, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea

defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

În speță, însă Ciumac Mihail a depus o cerere de apel peste termenul prevăzut de lege și *nu a solicitat repunerea acestuia în termen*, considerând existența unei prezumții de prelungire a termenului în cazul comunicării cu întârziere a hotărârii, fapt care nu poate fi acceptat de către instanța de recurs.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, Ciumac Mihail, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Popov 2 vs. Moldova, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006), Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 18 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ciumac Mihail.

Se menține încheierea din 18 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Bejenari Evghenia împotriva lui Ciumac Mihail cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru